

СТАТИСТИКА РИНКУ ПРАЦІ: поточний стан та перспективи розвитку

**Алла СОЛОП – заступник директора департаменту
обстежень домогосподарств
Державна служба статистики України
лютий 2020 року**

Джерела інформації

- вибіркові обстеження населення;
- обстеження підприємств; установ, організацій;
- адміністративні дані;
- переписи населення.

Мета обстеження робочої сили (ОРС)

ОРС (до 2019 року вибіркове обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності) проводиться з 1995 року. У 1995-1998 роках обстеження здійснювалося раз на рік, 1999-2003 роках-щоквартально, з 2004 року-щомісячно.

Метою проведення ОРС є отримання даних щодо складу та структури робочої сили, вимірювання обсягів зайнятості населення та напрямів діяльності населення, а також визначення рівня безробіття населення.

Методологія обстеження базується на основних концепціях і визначеннях Міжнародної організації праці (МОП).

Методологічна документація

- Методологічні положення обстеження робочої сили, затверджені наказом Держстату від 06.07.2018 № 128
- Методологічні положення щодо класифікації та аналізу робочої сили й окремих форм трудової діяльності, затверджені наказом Держстату від 27.01.2017 №22, із змінами, затвердженими наказом Держстату від 28.12.2018 №292
- Методологічні положення щодо визначення неформальної зайнятості населення, затверджені наказом Держстату від 23.01.2013 № 16
- Методика розрахунку системи статистичних ваг для поширення результатів вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності (обстеження робочої сили) на генеральну сукупність, затверджена наказом Держстату від 29.12.2017 №339
- Методика розрахунку характеристик надійності оцінювання показників за результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності, затверджена наказом Держкомстату від 29.12.2006 № 639

Організація обстеження робочої сили

Вибірка	Охоплення	Календар проведення	Рівень участі
Загальнодержавна територіальна ймовірнісна вибірка неінституційних домогосподарств. <i>Обсяг вибірки – у 2019 р. – 15,9 тис. д/г щомісячно.</i> <i>Включено: сільська місцевість - 464 адміністративних районів міська місцевість - 49 міст</i> <i>Ротація д/г: кожне д/г опитується 4 рази впродовж 18 місяців) відповідно до схеми 2-2-2 (до 2019 р.– 3-9-3, 6 разів впродовж 15 місяців).</i>	<i>Територія:</i> уся територія країни, крім I і II зон радіаційного забруднення унаслідок катастрофи на ЧАЕС, а також розташованих на тимчасово окупованих територіях АР Крим і м. Севастополя, та в зоні проведення антитерористичної операції. <i>Населення:</i> особи віком 15 років і старше за постійним місцем проживання (до 2019 р.- особи у віці 15-70 років). <i>Не опитуються особи, які перебувають у колективних домогосподарствах (військовослужбовці строкової служби, особи, які знаходяться в місцях позбавлення волі, особи, які постійно проживають у будинках-інтернатах, будинках для осіб похилого віку та осіб з інвалідністю тощо).</i>	<i>Звітний період:</i> обстежуваний тиждень (з понеділка по неділю), що включає 15 число місяця. <i>Опитування населення</i> проводиться щомісяця протягом 15 днів після звітного періоду.	У 2018 році опитано 102,4 тис. осіб віком 15-70 років, або 0,36 % постійного населення зазначеного віку. <i>Кількість проведених інтерв'ю – 284,1 тис.</i> <i>Рівень участі:</i> усе населення – 82,7 % міська місцевість – 77,0 % Сільська місцевість – 90,3%

Терміни збору та оприлюднення інформації за результатами ОРС

Збір первинних даних на територіальному рівні	Обробка первинних даних на територіальному рівні	Обробка первинних даних на державному рівні	Аналіз зведених даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
щомісячно, до 10 числа після звітнього періоду	щомісячно, на 35 день після звітнього періоду	щомісячно, на 45 день після звітнього періоду	щомісячно, на 80 день після звітнього періоду	щоквартально, на 84 день після звітнього періоду

Примітка. Відповідно Регламенту Ради (ЄС) № 577/98 від 09.03.1998 р. щодо організації вибіркового обстеження робочої сили в Співдружності, Євростат оприлюднює дані за результатами обстеження робочої сили на 90-й день після закінчення звітнього періоду, а середній термін оприлюднення інформації по країнах ЄС у 2018 році становив 76 календарних днів.

Зміни в організації та методології ОРС

У 2018 році з метою гармонізації статистики зайнятості та безробіття відповідно до Резолюції щодо статистики трудової діяльності, зайнятості та недовикористання робочої сили, прийнятої 19-ю Міжнародною конференцією статистиків праці 11.10. 2013 та Регламенту ЄС № 577/98 від 09.03.1998 про організацію обстеження робочої сили у Співтоваристві внесено зміни до організації та методології обстеження.

Зокрема:

- відмінено поняття "економічно активного населення" та введено поняття "робоча сила";
- знято верхню вікову межу для вивчення стану робочої сили й окремих форм трудової діяльності;
- визначено форми пошуку роботи для безробітного населення тощо;
- показники (запитання) в анкетах обстеження приведено у відповідність до тих, що визначаються положеннями Регламенту ЄС № 577/98 та інших регламентів, які його доповнювали.

Оновлений інструментарій обстеження запроваджено в практику роботи органів державної статистики з січня 2019 року.

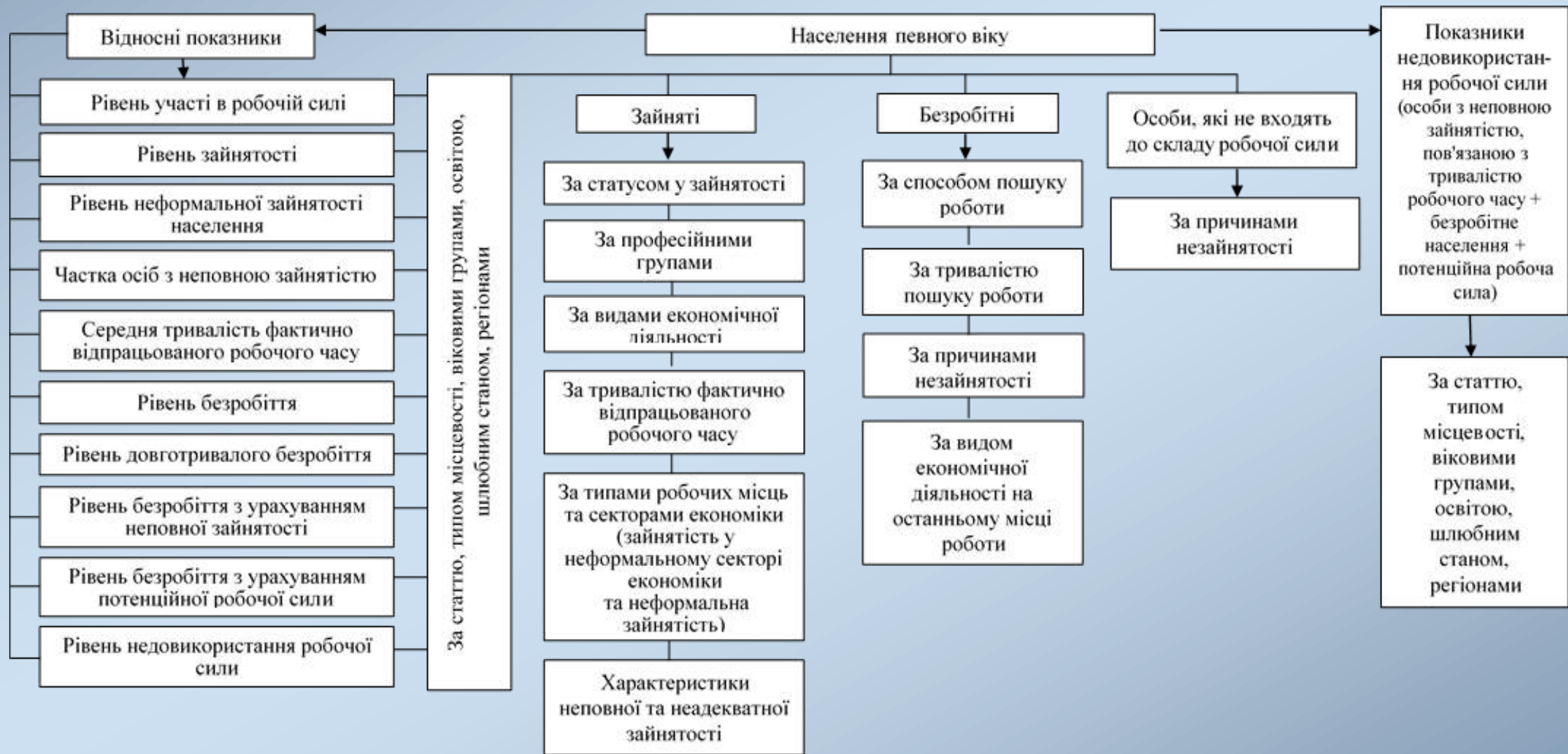
Основні показники ОРС

(особи у віці 15-70 років)

	2015	2016	2017	2018	9 місяців 2019
Робоча сила, тис. осіб	18 097,9	17 955,1	17 854,4	17 939,5	18089,4
<i>Рівень участі населення у робочій силі, у %</i>	62,4	62,2	62,0	62,6	63,5
Зайняте населення, тис. осіб	16 443,2	16 276,9	16 156,4	16 360,9	16627,6
<i>Рівень зайнятості населення, у %</i>	56,7	56,3	56,1	57,1	58,3
<i>Рівень участі населення у неформальній зайнятості, у %</i>	26,2	24,3	22,9	21,6	21,0
Безробітне населення (за методологією МОП), тис. осіб	1 654,7	1 678,2	1 698,0	1 578,6	1461,8
<i>Рівень безробіття населення (за методологією МОП), у %</i>	9,1	9,3	9,5	8,8	8,1
Особи, які не входять до складу робочої сили, тис. осіб	10 925,5	10 934,1	10 945,0	10 724,8	10407,1

Примітка. Інформація наведена без урахування тимчасово окупованої території АР Крим, м. Севастополя, а також без частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Аналіз показників щодо робочої сили та її недовикористання

Поширення результатів обстеження робочої сили

- **Експрес – випуск «Зайнятість та безробіття населення»**
- **Статистична інформація на вебсайті Держстату**
- **Економічна доповідь «Соціально-економічне становище України»**
- **Щорічні збірники: «Україна в цифрах», «Статистичний щорічник, «Україна», «Регіони України», «Праця України», «Робоча сила України»**
- **Запитальники міжнародних організацій : МОП, МВФ, Євростат, ЄФО та інші**
- **Анонімні мікродані за показниками щодо робочої сили та їх характеристиками**

Усі публікації містять методологічні пояснення та визначення, а збірник «Робоча сила України» – також показники надійності отриманих оцінок з поясненнями.

Напрями розвитку відповідно до плану заходів з виконання Програми розвитку державної статистики до 2023 року (постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 222)

Гармонізація статистики зайнятості та безробіття відповідно до Резолюції щодо статистики трудової діяльності, зайнятості та невикористання робочої сили, яка прийнята 19-ю Міжнародною конференцією статистики праці 11 жовтня 2013 р., та Регламенту ЄС № 577/98 від 9 березня 1998 р. про організацію обстеження робочої сили у Співтоваристві (пункт 1 (1):

- оприлюднення інформації за результатами обстеження робочої сили згідно з розширеним переліком показників (2019 р.);
- внесення змін до методики розрахунку характеристик надійності оцінювання показників за результатами обстеження робочої сили, розроблено та затверджено методологію та звітно-статистичну документацію модуля до обстеження робочої сили щодо трудової діяльності волонтерів (2020 р.);
- упровадження модуля обстеження робочої сили щодо трудової діяльності волонтерів (2021 р.);
- розроблення методології та звітно-статистичну документацію модуля до обстеження робочої сили що до трудової діяльності з виробництва товарів та послуг для власного використання (2022 р.);
- упровадження модуля обстеження робочої сили щодо трудової діяльності з виробництва товарів та послуг для власного використання (2023 р.).

Гармонізація статистики оплати праці та вартості робочої сили відповідно до Регламентів (ЄС) № 530/1999 від 9 березня 1999 р. про структурну статистику щодо доходів і витрат на робочу силу, № 450/2003 від 27 лютого 2003 р. про індекс витрат на робочу силу, № 1216/2003 від 7 липня 2003 р., що впроваджує Регламент (ЄС) № 450/2003 про індекс витрат на робочу силу (пункт 1 (2)

внесення змін до методології щодо розрахунку індексу вартості робочої сили з урахуванням адміністративних даних щодо нарахувань на заробітну плату (2023 р.)

Забезпечення доступу до анонімізованих мікроданих (пункт 4):

- розроблення документу, який регламентує доступ до анонімізованих мікроданих (2020 р.);
- обладнання точок доступу до анонімізованих мікроданих, визначено порядок підготовки файлів анонімізованих мікроданих (2021 р.);
- підготовка файлу анонімізованих мікроданих за трьома формами державних статистичних спостережень (статистика обстежень домогосподарств; статистика зовнішньої торгівлі; структурна статистика) (2022 р.);

Запровадження у статистичну практику сучасних технологій збору даних із застосуванням мобільних електронних пристроїв або веб-опитувань у ході проведення вибіркового обстеження населення (домогосподарств) (пункт 8 (2):

- розробка електронних анкет та програмного забезпечення для збору та обробки даних із застосуванням мобільних електронних пристроїв або веб-опитувань (2021 р.);
- проведення апробації збору та обробки даних із застосуванням забезпечено збір та обробку даних із застосуванням мобільних електронних пристроїв або веб-опитувань (2022 р.);
- забезпечення збору та обробки даних із застосуванням мобільних електронних пристроїв або веб-опитувань (2023 р.).

Дякую за увагу!